

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Peuterspeelschool 't Eimink

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 4 februari 2019

Samenvatting

De inspectie heeft op 2 oktober 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de voorschoolse educatie op peuterspeelschool 't Eimink. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin het kinderdagverblijf is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en voorschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Hengelo een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een fijne sfeer in de groep en werken goed met elkaar samen. De ouders zijn positief over de laagdrempeligheid.

Peuterspeelschool 't Eimink gebruikt een vve-programma waarmee de ontwikkeling van de peuters wordt gestimuleerd. Als er extra hulp nodig is worden de ouders en hun kind naar de juiste instantie verwezen, bijvoorbeeld naar de logopedie.

Alle betrokkenen willen de kwaliteit van de voorschoolse educatie verbeteren. Daarom volgen de pedagogisch medewerkers scholingen en wordt er binnen IKC 't Eimink steeds meer samengewerkt.

Wat kan beter?

We zien, vooral in het lesgeven, nog veel mogelijkheden tot verbetering. We merken dat de voorbereiding op een thema in goed overleg plaatsvindt, maar dat de uitvoering in de groep nog onvoldoende doelgericht is. Er is weinig extra tijd en aandacht voor de peuters die dat nodig hebben. De kennis over de leerlingen wordt nog niet gebruikt om passend les te geven, terwijl de doelgroeppeuters wel een kind-eigen aanpak nodig hebben om hun achterstand in te lopen.

De directie heeft in beeld hoe zij de kwaliteit van het lesgeven wil verbeteren, maar tijdens het bezoek stelden we vast dat er door fusie en verhuizing minder aandacht is geweest voor de kwaliteit van het onderwijs. In dit geval betekent dat achteruitgang in kwaliteit. Positief is dat de directie en de pedagogisch medewerkers zien wat hun volgende stappen moeten zijn. Dat geeft vertrouwen in de verbeteractiviteiten waaraan gewerkt wordt.

Kinderopvangorganisatie: Stichting Spring!

LRK-nummer: 211117869

Totaal aantal doelgroeppeuters: 23

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente Hengelo.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuterspeelschool 't Eimink.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinatoren en locatiemanagers. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de directie van het IKC, de directie van de kinderopvangorganisatie en de bestuurder.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de

reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
 - V** Voldoende
 - G** Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuterspeelschool 't Eimink.

Conclusie

De kwaliteit van de voorschoolse educatie van peuterspeelschool 't Eimink is gedeeltelijk op orde. We zien mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit, vooral bij het zicht op de ontwikkeling en het educatief handelen.

We hebben tijdens het vve-bezoek een goed beeld gekregen van de werkwijze op peuterspeelschool 't Eimink. We merken dat de pedagogisch medewerkers betrokken zijn op het welzijn van de peuters. Ze bieden een warm pedagogisch klimaat. Zowel de directie als de pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van het feit dat er in het proces van IKC-vorming en de verhuizing bepaalde ritmes en routines verloren zijn gegaan. Dat heeft invloed gehad op de kwaliteit. Vooral in het volgen van de ontwikkeling van de peuters en het vervolgens adequaat begeleiden is veel winst te boeken. Het meer planmatig, doelgericht en opbrengstgericht werken aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie zijn dan ook punten die de komende tijd hoog op de agenda's staan.

Context

Peuterspeelschool 't Eimink maakt sinds 1 januari 2018 deel uit van IKC 't Eimink. De peuterspeelschool en de basisschool zijn gehuisvest in hetzelfde gebouw. De inhoudelijke IKC-ontwikkeling staat nog in de kinderschoenen.

Op peuterspeelschool 't Eimink zitten in totaal 23 doelgroepeuters die vier dagdelen per week voorschoolse educatie krijgen. Op de dag van het onderzoek waren er in 11 peuters (in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar) aanwezig, waarvan zeven met een vve-indicatie. De beginleeftijd van voorschoolse educatie is 2,5 jaar. Eén van de doelstellingen van het IKC is het bevorderen van de integratie van doelgroepeuters en niet-doelgroepeuters. Het afgelopen schooljaar hebben veel veranderingen plaatsgevonden. Dat geldt voor de huisvesting, de fusie, de totstandkoming van het IKC, maar ook voor de personele aansturing.

Tot slot noemen we dat peuterspeelzaalorganisatie Spring! als gevolg van de harmonisatie per 1/1/2018 is overgenomen door de gezamenlijke schoolbesturen in de gemeente Hengelo. Dit is, net als de IKC-ontwikkeling, een verandering voor de teams op de locaties.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 26 januari 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden tekortkomingen vertoonden. Er werd bij een invalkracht niet voldaan aan het aantoonbaar beheersen op tenminste taalniveau 3F.

Afspraken over vervolgtoezicht

Aangezien de betrokken invalkracht niet meer in dienst is van stichting Spring! zijn geen afspraken over het vervolgtoezicht nodig.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peuterspeelschool 't Eimink.

3.1. Ontwikkelingsproces: inhoudelijke kop

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•		
OP6 Samenwerking	•		

Aanbod voldoende (OP1)

Peuterspeelschool 't Eimink biedt een integraal aanbod voor voorschoolse educatie. Dat realiseert de locatie vooral door het gebruik van een vve-programma waarin aandacht is voor de ontwikkelingsgebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele vaardigheden.

De pedagogisch medewerkers gebruiken meestal de thema's uit het vve-programma, die ze in een brainstormronde uitwerken. De taken worden verdeeld en ook de aandacht en inzet op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Vanuit de jaarplanning wordt er globaal met doelen gewerkt. In de dagplanning staan nauwelijks doelen, zodat de verbinding met de doelen van het thema niet duidelijk is.

De ruimte leent zich goed om vanuit de verschillende hoeken te werken aan het thema. We zien nog wel mogelijkheden om het werken in hoeken verder uit te werken. Het aanbod zou nog aan kracht kunnen winnen door het gebruik van levensechte materialen en meer aandacht voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters.

Zicht op ontwikkeling kan beter, te weinig zorg voor de doelgroeppeuters (OP2)

Vanaf de aanmelding verzamelt de voorschool informatie over haar peuters. Ook de ouders worden daarbij betrokken. Deze informatie gebruiken de pedagogisch medewerkers vooral bij hun pedagogisch handelen. Ze dragen zorg voor de emotionele veiligheid, het ontwikkelen van sociale competenties en de overdracht van normen en waarden.

Er zijn vanuit organisatie Spring! verschillende formats aanwezig om specifieke situaties te observeren, bijvoorbeeld de spelactiviteiten. In

de praktijk blijkt echter dat de formats niet zijn ingevuld. Dat komt ook omdat de peuterspeelschool wacht op de invoering van het nieuwe procesgerichte kindvolgsysteem dat het IKC heeft aangeschaft. Dat systeem is voor de peuters nog niet operationeel. Vandaar dat er geen (extra) doelen worden gesteld voor peuters of een groepje peuters en er nauwelijks inzicht is in de (individuele) ontwikkelbehoeften van de peuters. Doelgroepeuters krijgen dus geen of nauwelijks extra zorg aangeboden. De verbinding tussen het thema, de doelen en de uitvoering ontbreekt.

Dat moet beter en het management en de pedagogisch medewerkers zijn de eersten om dat te beamen. Sterker nog, een nauwere inhoudelijke samenwerking tussen voor- en vroegschool staat al hoog op de agenda.

Pedagogisch- educatief handelen kan beter (OP3)

Tijdens de observaties zien we dat de pedagogisch medewerkers werken volgens duidelijke regels en ritmes en dat het klimaat positief en betrouwbaar is. De pedagogisch medewerkers tonen voorbeeldgedrag en gaan respectvol met elkaar en de peuters om. Tijdens de inloop mogen de peuters vrij spelen. Daarna is er een kringactiviteit, gevolgd door vrij spelen. Daarbij viel op dat het begeleid spelen of één-op-één activiteiten nauwelijks voorkwamen, terwijl daar wel gelegenheid voor was. Dat maakte dat de actieve betrokkenheid van de peuters nogal wisselde. Afstemming in instructie en begeleiding vond niet plaats. Daardoor werden kansen gemist. Bijvoorbeeld om veel taal te gebruiken, de interactie tussen peuters te bevorderen, denkvragen te stellen, inhoudelijke feedback op het speel- en leerproces te geven.

Bij deze standaard is de conclusie dat het pedagogisch handelen goed verzorgd is, maar er nog veel verbeterd kan worden in het educatief handelen.

Samenwerking komt op gang, voor nu kan het beter (OP6)

Voor de doelgroepeuters hanteren de pedagogisch medewerkers een overdrachtsformulier. Daarnaast vindt er een warme overdracht van kindgegevens plaats tussen de pedagogisch medewerkers en de diverse basisscholen. Afspraken over het aanbod, de doorgaande lijn, het ouderbeleid, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg tussen de voor- en vroegscholen staan door IKC vorming op losse schroeven en moeten nodig weer in beleid worden besproken en vastgelegd.

In de periode waarin de peuters op de peuterspeelschool zijn voeren de pedagogisch medewerkers een intakegesprek en een overdrachtsgesprek. Inhoudelijke informatie naar de ouders over de ontwikkeling van hun peuter vindt vooral plaats tijdens het halen en brengen.

Er liggen nog kansen om de ouders actiever te betrekken om thuis de ontwikkeling van hun kind (extra) te stimuleren.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie:

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		•	

Peuterspeelschool 't Eimink werkt nog nauwelijks met leerdoelen om de voortgang in ontwikkeling per doelgroeppeuter te kunnen meten. De pedagogisch medewerkers observeren wel voor taal, rekenen en motoriek en noteren resultaten, maar daaruit worden nog geen conclusies getrokken ten aanzien van de verwachtingen en/of ontwikkelingsgroei voor de peuters. Het opbrengstgericht werken, dat dus beter kan, heeft een duidelijke relatie met de oordelen bij het zicht op ontwikkeling en het educatief handelen.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie:

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg voldoende (KA1)

De conclusie bij de kwaliteitszorg is dat we het als voldoende beoordelen omdat de houder in verschillende beleidsplannen beschrijft wat haar maatschappelijke opdracht is en hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt en verbetert. Daarmee geven we in deze transitiefase eigenlijk een voldoende oordeel voor een papieren werkelijkheid. Veel van de beleidsvoornemens moeten, nu in IKC verband, opnieuw besproken en gerealiseerd worden. In ons oordeel ligt het vertrouwen besloten dat we hebben in het weer snel herstellen van het kwaliteitszorgsysteem.

Kwaliteitscultuur voldoende (KA2)

Zowel het management als de pedagogisch medewerkers willen de kwaliteit van de voorschoolse educatie graag verbeteren. Ze weten ook wat daarvoor moet gebeuren. Zij volgen al verschillende scholingen om hun kennis en vaardigheden te vergroten. Er wordt regelmatig overlegd en er is sprake van begeleiding en coaching door de intern begeleider, de medewerkers van het expertisecentrum en de pedagogisch-didactisch medewerker van Spring!. Ook het samen uitwerken van de thema's krijgt gestalte

binnen het IKC.

Dialog en verantwoording voldoende (KA3)

Er vindt een dialoog plaats over het beleid van voorschoolse educatie, bijvoorbeeld bij de totstandkoming van het pedagogisch beleidsplan. Stichting Spring! verantwoordt zich in het jaarverslag naar de gemeente met name over de vve-methode, de warme overdracht, de opleidingen en de samenwerking met de basisscholen en het consultatiebureau. Van een inhoudelijke verantwoording over de kwaliteit van de aangeboden voorschoolse educatie is nog geen sprake.

Peuterspeelzaal 't Eimink informeert de ouders onder andere via de website en nieuwsbrieven. Tijdens het halen en brengen vinden ook verschillende momenten plaats waarop ouders worden geïnformeerd over hun kind en de activiteiten die plaatsvonden die dag. De ouders met wie wij tijdens het onderzoek spraken, gaven aan dit te waarderen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

De peuterspeelscholen van Spring! zijn onderdeel van Stichting Spring! Peuterspeelscholen. Met ingang van 1 januari 2018 is Spring! bestuurlijk ondergebracht bij de drie schoolbesturen voor primair onderwijs in Hengelo. Deze nieuwe bestuurlijke constructie heeft geleid tot grote veranderingen in de bedrijfsvoering en organisatiestructuur van Spring!. De eerste helft van 2018 heeft vooral in het teken gestaan Spring! in deze nieuwe constellatie te positioneren.

De kwaliteit van werken heeft hierdoor minder aandacht gekregen. De bevindingen van de inspectie dat door de reorganisatie op een aantal onderdelen verlies van kwaliteit is te zien, kwamen dan ook niet als een verrassing en werden reeds onderkend.

De bevindingen hebben betrekking op de volgende onderdelen:

- kwaliteitszorg;
- ontbreken van een heldere taakomschrijving en verantwoordelijkheidsverdeling in IKC verband;
- zicht op ontwikkelingsresultaten van kinderen;
- warme overdracht gegevens kinderen naar basisschool;
- ouderbetrokkenheid.

Met ingang van het nieuwe schooljaar (september 2018) heeft Spring! een aantal maatregelen getroffen om te werken aan kwaliteitsverbetering en de pedagogisch medewerkers te ondersteunen in hun werk.

- Met ingang van september 2018 is een pedagogisch-educatief beleidsmedewerker/coach aangesteld.
- Per IKC zijn afspraken gemaakt wie verantwoordelijk is en kan zijn voor de kwaliteit op de peuterspeelschool; de pedagogisch-educatief beleidsmedewerker en/of de intern begeleider van de basisschool.
- Per 1 januari 2019 zijn 12 peuterspeelscholen (15 in totaal) gehuisvest in basisscholen en maken deel uit van een IKC. Uiterlijk 1 januari 2020 zijn de 3 andere speelscholen ondergebracht in een basisschool.
- Per IKC wordt een keus gemaakt welk Kind-Volg-Systeem gehanteerd wordt en wordt een plan opgesteld hoe dit geïmplementeerd wordt in de peuterspeelschool. De locaties die nog geen onderdeel uitmaken van een IKC blijven vooralsnog werken met CITO.

Wij verwachten dat in 2019 de IKC ontwikkeling een sterke impuls zal geven aan de voorschoolse educatie. Wij hebben er alle vertrouwen in dat dit een belangrijke bijdrage zal leveren aan het verbeteren en verhogen van de kwaliteit.